

Sygn. akt VI RCa 220/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Schubert

Sędziowie: SO Hanna Niewiadomska

SR del do SO Grzegorz Olejarczyk (spr.)

protokolant: starszy sekretarz sądowy Anna Greifenberg-Krupa

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2016 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletniej B. C.** reprezentowanej przez matkę B. M.

przeciwko **M. C.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji małoletniej powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 25 sierpnia 2016 roku

sygn. akt III RC 111/16

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że podwyższa alimenty ustalone od pozwanego na rzecz małoletniej B. C. ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Olsztynie w dniu 17 kwietnia 2012 roku w sprawie III RC 185/12 i wynoszące po 500 zł miesięcznie do kwoty po 600 zł (sześćset złotych) miesięcznie, płatne na dotychczasowych warunkach i terminach płatności, poczynając od dnia 01 września 2016 roku;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem opłaty sądowej od podwyższonych alimentów;

IV. koszty procesu za instancję odwoławczą między stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt VIRCa 220/16

UZASADNIENIE

B. M., działając w imieniu małoletniej córki B. C. wystąpiła o podwyższenie alimentów od pozwanego M. C. z kwoty 500zł miesięcznie ustalonej ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Olsztynie w dniu 17 kwietnia 2012r w sprawie IIIRC 182/15 do kwoty po 850 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu pozwu podała, że od czasu ustalenia ostatniej kwoty alimentów znacznie wzrosły nie tylko koszty utrzymania małoletniej oraz jej potrzeby związane z nauką, w szczególności kosztami edukacji muzycznej tj. koszt zakupu instrumentu - 500zł, dojazdów do Szkoły (...) w D., zeszytów i pomocy szkolnych - 150zł i opłatą na radę szkoły - 100zł. Dodała również, że na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniej niezbędna jest kwota 1793zł miesięcznie. Podniosła, że jej miesięczne wynagrodzenie netto wynosi średnio 2582,25zł a pozwanego – 4621,82zł., stać go więc na ponoszenie kosztów utrzymania dziecka w większym niż dotychczas wymiarze.

W odpowiedzi na pozew M. C. wniósł o oddalenie powództwa w całości. Jako uzasadnienie swojego stanowiska podał, iż od ostatniej sprawy alimentacyjnej, a była nią sprawa o podwyższenie alimentów o sygn. akt III RC 1228/14 zakończona ostatecznie wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 09 grudnia 2015r oddalającym apelację od wyroku oddalającego powództwo, jego sytuacja materialna praktycznie nie uległa istotnej zmianie. Zmianie nie uległy również jego obciążenia finansowe, w tym m.in. obowiązek alimentacyjny na dwoje starszych dzieci w łącznej kwocie 900zł miesięcznie. Średni miesięczny dochód pozwanego wynosi 3973,68zł. Do dochodu rocznego dolicza dodatkowo 13-tkę, nagrody i tzw. "mundurówkę", które przeznacza na eksploatację i remonty samochodu, prezenty dla dzieci, wizyty małoletniej B. w S.. Dodał, że w lutym 2015r. po powrocie z poligonu zdiagnozowano u niego sarkoidozę płuc. Wymaga ona leczenia, ogranicza jego pobyty na poligonach, co obniża dodatki do pensji w postaci diet. W dalszym ciągu córka spędza u niego połowę ferii zimowych i połowę wakacji, w trakcie których pozostaje całkowicie na jego utrzymaniu. W ciągu roku szkolnego pozostają w kontakcie telefonicznym. Niezależnie od tego, alimenty w kwocie 500zł miesięcznie przekazuje matce dziecka systematycznie i terminowo.

Wyrokiem z dnia 25 sierpnia 2016r. Sąd Rejonowy w Olsztynie oddalił powództwo o podwyższenie alimentów na rzecz małoletniej B. C. z kwoty 500 zł miesięcznie do kwoty 850 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy podał, że jego zdaniem nie zaszły podstawy do zmiany wysokości alimentów, ponieważ od grudnia 2015 r. nie nastąpiła istotna zmiana uprawniająca do podwyższenia kwoty alimentów na rzecz powódki. Sąd uznał, że sama okoliczność podjęcia nauki w Szkole (...) nie jest wystarczająca do uznania, że potrzeby małoletniej wzrosły. Zdaniem Sądu Rejonowego obecne koszty utrzymania małoletniej uczennicy(...)klasy Szkoły Podstawowej mogą być zbliżone do kosztów jej utrzymania jako uczennicy (...)klasy tej samej szkoły. Praktycznie nie zmieniła się również sytuacja materialna pozwanego pozwalająca na przyjęcie, że w tym wypadku jest on w stanie uiszczać alimenty w wyższej, niż poprzednio zasądzona, kwocie. Ponadto wysokość wynagrodzenia pozwanego wzrosła nieznacznie i pozwany podjął leczenie wymagające od niego dodatkowych nakładów finansowych. Sąd Rejonowy uznał, iż udział pozwanego w utrzymaniu córki jest adekwatny do jego sytuacji majątkowej.

Apelację od tego orzeczenia złożyła matka małoletniej powódki B. C. zaskarżając wyrok w całości.

Wyrokowi zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, mianowicie:

a) art. 233§1 kpc, poprzez nierozważenie w sposób wszechstronny zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz jego dowolną ocenę sprzeczną z doświadczeniem życiowym i zasadami logicznego rozumowania, polegającą na nieprawidłowej ocenie zestawienia miesięcznych wydatków, faktur powódki, z których wynikają uzasadnione potrzeby dziecka, jak również nieuwzględnienie okoliczności, że koszt utrzymania dziecka przekracza możliwości matki małoletniej ponad jej udział, jak również w istotny sposób przekracza dotychczasowy obowiązek alimentacyjny pozwanego w wysokości 500 zł,

2. sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z treścią zabranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że:

a) matka powódki osiąga wynagrodzenie w wysokości 2 582,25 zł netto, podczas gdy jest to wartość średniomiesięcznego dochodu zgodnie z PIT za 2015r., a nie wartość netto wynagrodzenia, które w 2016 r. wynosi na dzień wydania wyroku ok. 2053 zł netto, jednak matka powódki z uwagi na spłatę rat pożyczki pracowniczej dobranej

na potrzeby Komunii małoletniej w 2016 r., ubezpieczenia i składki na fundusz socjalny otrzymuje w rzeczywistości do wypłaty kwotę ok. 1 400 zł netto,

b) możliwości finansowe pozwanego nie pozwalają na partycypowanie w większym zakresie finansowym w utrzymaniu powódki i ustalenie, że dochód pozwanego wzrósł w 2016 r. o 150 zł, przy czym Sąd nie ustalił kwoty dochodu pozwanego i nie wskazał, względem jakiej kwoty jest to wzrost, wskazując wyłącznie, że w sprawie prowadzonej pod sygn. akt III RC 1228/14 ustalono, że pozwany zarabiał średniomiesięcznie 2 500 - 3 000 zł, podczas gdy z przedłożonych przez matkę powódki PIT za 2015 r. pozwanego wynika średniomiesięczny dochód pozwanego w wysokości 4 279,59 zł, co biorąc pod uwagę podwyżkę w 2016 r. powoduje, że dochód pozwanego jest wyższy niż 4 279,59 zł, a zatem pozwany posiada możliwości finansowe, ażeby w wyższym stopniu partycypować w zapewnieniu utrzymania córki,

c) pozwany i jego żona pomagają finansowo łącznie sześciorgu dzieciom, podczas gdy pozwany jest zobowiązany do alimentacji 3 swoich dzieci i nie ma zobowiązań finansowych względem dzieci jego żony z poprzedniego małżeństwa, z których dwie córki nie mieszkają we wspólnym gospodarstwie z pozwanym, są pełnoletnie i uzyskują wynagrodzenie za pracę, a tym samym pozwany nie jest zobowiązany do ich alimentacji,

d) podwyżki za czynsz, energię, gaz, żywność również dotyczą pozwanego, podczas gdy pozwany nie ponosi opłat czynszowych, a przedmiotowa okoliczność dotyczy udziału dziecka w opłatach a nie jego matki,

e) podjęcie przez powódkę zajęć w szkole muzycznej nie stanowi argumentu o zmianie stosunków uzasadniających zwiększenie kwoty alimentów, podczas gdy przez podjęcie nauki przez powódkę w szkole (...) znacznie wzrósł koszt jej utrzymania z uwagi na konieczność dojazdów (paliwo, koszty eksploatacyjne pojazdu, wyprawka, instrument, uczestnictwo w wyjazdach, występach, itp.),

f) małoletnia spędza wakacje i ferie z pozwanym, podczas gdy wyjazdy te nie miały charakteru cyklicznego, a rozpoczęły się dopiero po złożeniu pozwu przez powódkę, a w konsekwencji przyjęcie, że kwota 500 złotych miesięcznie tytułem alimentów na rzecz powódki odpowiada usprawiedliwionym potrzebom małoletniej i zaspakaja jej potrzeby w niezbędnym zakresie oraz odpowiada możliwościom majątkowym i zarobkowym pozwanego, podczas gdy z całokształtu zebranego materiału dowodowego wynika, że powyższa kwota jest niewystarczająca, a dopiero kwota 850 zł pozwoli zaspokoić usprawiedliwione potrzeby małoletniej, a ponadto kwota ta możliwościom majątkowym i zarobkowym pozwanego.

Mając powyższe zarzuty na uwadze matka małoletniej powódki wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I poprzez podwyższenie kwoty alimentów ustalonych ugodą z 17 kwietnia 2012 r. (sygn. akt: III RC 185/12) z kwoty po 500 zł do kwoty 850 zł miesięcznie płatnych do 10-go każdego miesiąca do rąk matki małoletniej B. M., z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat i w pkt II poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji podniosła, że Sąd Rejonowy nie badał aktualnej sytuacji małoletniej powódki jako również uczennicy innej szkoły, Szkoły (...), bowiem oparł się tylko na wydatkach ucznia w szkole podstawowej. Dodatkowo podniosła, że Sąd w sposób szczegółowy nie odniósł się do kosztów utrzymania małoletniej, bowiem sam przyznał, że wydatki te „mogą być zbliżone”, a zatem Sąd nie ustalał faktycznych, rzeczywistych wydatków związanych z utrzymaniem małoletniej powódki, uczennicy i szkoły podstawowej, i Szkoły (...). Dodatkowo Sąd Rejonowy nie uwzględnił okoliczności wynikającej bezpośrednio z przedłożonych wyliczeń i dokumentów przez matkę powódki, że koszt utrzymania dziecka przekracza możliwości matki małoletniej ponad jej udział, jak również w istotny sposób przekracza dotychczasowy obowiązek alimentacyjny pozwanego w wysokości 500 zł. Dotychczasowa kwota alimentów

nie pozwala na rozwijanie zdolności małoletniej powódki poprzez zapewnienie jej możliwości pobierania nauki w Szkole (...). Ponadto w ocenie skarżącej Sąd Rejonowy w sposób sprzeczny z materiałem dowodowym ustalił dochody obydwójga rodziców zawiązując dochody matki, która faktycznie po potrąceniach zarabia mniej, aniżeli wynika to z zeznania PIT oraz zaniżając dochody pozwanego. Wg jej oceny pozwany posiada możliwości finansowe, ażeby w wyższym stopniu partycypować w potrzebach córki.

Apelująca nie zgodziła się z ustaleniami Sądu, iż pozwany i jego żona pomagają finansowo łącznie sześciorgu dzieciom podczas, gdy pozwany jest zobowiązany do alimentacji 3 swoich dzieci i nie ma zobowiązań finansowych względem dzieci jego żony z poprzedniego małżeństwa, z których dwie córki nie mieszkają we wspólnym gospodarstwie z pozwanym są pełnoletnie i pracują. Podniosła także, że nie jest prawidłowe uznanie przez Sąd I instancji, że podjęcie przez małoletnią powódkę zajęć w szkole muzycznej nie stanowi argumentu o zmianie stosunków uzasadniających zwiększenie kwoty alimentów. Dodatkowo wskazała, że to matka małoletniej na co dzień sprawuje nad nią bezpośrednią opiekę, wychowuje córkę i dba o jego rozwój nie jest w stanie podjąć dodatkowego zatrudnienia, ażeby zaspokoić wszystkie potrzeby córki, jak również zapewnić rozwój jej talentów i zdolności.

W odpowiedzi na apelację pozwany domagał się oddalenia apelacji w całości.

W uzasadnieniu podał, że Sąd Rejonowy dokonał oceny dowodów w sposób wszechstronny, logiczny oraz zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego, a strona skarżąca w żaden sposób nie wykazała aby sąd uchybił tym zasadom. Sąd Rejonowy oparł się na dowodach zgromadzonych w sprawie i prawidłowo je ocenił. W przedmiotowej sprawie Sąd I instancji, prawidłowo uznał średniomiesięczny dochód netto każdego z rodziców małoletniej powódki, wyliczony na podstawie zeznania podatkowe PIT oraz wnikliwie i dokładnie ocenił materiał dowodowy, porównując stan majątkowy stron, potrzeby małoletniej, możliwości zarobkowe stron, a także sytuację rodzinną matki powódki i pozwanego przedstawione w sprawie alimentacyjnej o sygn. III RC 185/12, III RC 1228/14 jak również w bieżącej sprawie. W dalszej części odpowiedzi na apelację pozwany wskazał, iż w dalszym ciągu pozostaje w związku małżeńskim, zamieszkuje z żoną i dzieckiem na stałe, małoletnia powódka spędza u pozwanego ferie zimowe i wakacje. Dwie dorosłe córki żony pozwanego mieszkają oddzielnie, a małżonka pozwanego wspiera je finansowo w miarę możliwości (2/3 renty przeznaczone jest na opłaty za mieszkanie córek). Pozwany partycypuje w kosztach utrzymania mieszkania. Dodatkowo, pozwany przekazał dla małoletniej kwotę 200 zł na instrument muzyczny, a matka powódki kwotę alimentów tj. 500 zł również przekazała na zakup instrumentu. Sytuacja majątkowa i rodzinna matki powódki, a także usprawiedliwione potrzeby samej małoletniej nie uległy drastycznym zmianom. Podobnie sytuacja pozwanego także od czasu spraw III RC 185/12 i III RC 1228/14 nie uległa zasadniczej zmianie, a matka małoletniej powódki powołuje się w kolejnych sprawach na te same okoliczności. Kwota alimentów jaką pozwany jest zobowiązany płacić na rzecz małoletniej powódki jest najwyższa ze świadczeń alimentacyjnych jakie reguluje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest częściowo zasadna.

Niewątpliwie wniesienie powództwa po niespełna 2 miesiącach od daty prawomocnego oddalenia powództwa o podwyższenie alimentów powinno zostać poparte takimi dowodami, które nie będą naruszały zasady nie bis in idem, czyli zasady zakazującej ubiegania się dwa razy o to samo w różnych sprawach. Słusznie pozwany podkreślał, iż argumentacja matki dziecka w toku postępowania przed Sądem I instancji w dużej mierze opierała się na tych samych dowodach, co w poprzednio zakończonej sprawie.

Ferowanie wyroku w oparciu o materiał dowodowy, który już raz został oceniony w innym postępowaniu sądowych wypełnia dyspozycję art. 379 pkt 3 kpc, który takie postępowanie sądowe uznaje za nieważne. Jest to bezwzględna przyczyna do uchylenia przez Sąd II instancji zaskarżonego wyroku, zniesienia postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania (art. 386§2 kpc).

Dlatego też Sąd Rejonowy oddalając powództwo w przedmiotowej sprawie w sposób prawidłowy wskazał, iż zmiany w zakresie już ustalonego obowiązku alimentacyjnego mogą mieć miejsce dopiero po wykazaniu istotnych i nowych

okoliczności w rozumieniu treści art. 138 kro, czego strona powodowa w postępowaniu przed Sądem I instancji nie dopełniła.

Tym niemniej trzeba podkreślić, iż w następstwie wniesionej przez stronę powodową apelacji przed Sądem Odwoławczym zgodnie z treścią art. 378 kpc dochodzi do kontynuacji prowadzonego postępowania przed Sądem I instancji celem celu rozpoznania sprawy w granicach apelacji.

Sąd drugiej instancji orzeka w takiej sytuacji na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym, co oznacza, że kognicja tego sądu obejmuje rozpoznanie sprawy i to w taki sposób, w jaki mógł i powinien uczynić to sąd pierwszej instancji. Podłożem wyroku sądu drugiej instancji - podobnie jak sądu pierwszej instancji - są dokonane przezeń ustalenia faktyczne, które umożliwiają temu sądowi ustalenie podstawy prawnej wyroku, a więc dobór właściwego przepisu prawa materialnego i podjęcie aktu subsumcji (...) - vide – wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 27 lipca 2016 r. V CSK 677/15.

Dlatego też w przedmiotowym postępowaniu Sąd II instancji jako sąd merytoryczny może stosownie do treści art. 382 kpc na podstawie oceny materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji orzec odmiennie, aniżeli Sąd Rejonowy bez potrzeby przeprowadzenia ponownie zgromadzonych dowodów. Ustalenia Sądu Rejonowego nie są bowiem dla Sądu Odwoławczego wiążące (vide - wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2013 r. I CSK 509/12 - Sąd drugiej instancji rozpatruje sprawę ponownie, prowadząc w tym celu odpowiednie postępowanie dowodowe i dokonując odpowiednich ustaleń faktycznych. Ustalenia sądu pierwszej instancji nie są dla sądu drugiej instancji wiążące (. . .).

Sąd Odwoławczy działając jak wyżej wskazano jako sąd merytoryczny, a nie tylko kontrolny, wydaje zatem orzeczenie, zgodnie z treścią art. 316 kpc w zw. z art. 391 §1 kpc, na podstawie stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy odwoławczej.

W świetle powyższych rozważań - odnosząc się do zarzutów apelacyjnych Sąd II instancji uznał, iż po wydaniu przez Sąd Rejonowy zaskarżonego orzeczenia tj. po dniu 25.08.2016r., pojawiły się nowe okoliczności, których uwzględnienie zgodnie z treścią art. 382 kpc pozwala na częściową zmianę tego orzeczenia biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy.

Za nowe okoliczności należy uznać podjęcie od września 2016r nauki w (...) klasie szkoły (...). Koszt związany z tą nauką nie był brany pod uwagę przy zasądzeniu alimentów w 2012r , gdyż dziecko naukę w szkole (...) w D. rozpoczęło we wrześniu 2015r (k 184). Podkreślić trzeba, iż również orzekając w sprawie III RC 1228/14 zarówno Sądy I oraz II instancji nie uznały tej okoliczności za istotną zmianę stosunków w rozumieniu art. 138 kro. W konsekwencji, gdy małaletnia B. C. we wrześniu 2016r rozpoczęła naukę w (...) klasie tej szkoły (...), wszelkie wymagania jakim musi sprostać obarczają finansowo wyłącznie matkę małaletniej powódki, która na tę okoliczności dołączyła do akt m.in. umowę z dnia 07.09.2016r (k 232) na zakup nowych skrzypiec za kwotę 1.100 zł. Należy zgodzić się z apelującą, iż większe wymagania w(...)klasie szkoły (...) obciążają domowy budżet w większym stopniu, w porównaniu do poprzednich lat nauki. Mał. B., oprócz nauki, ma występy muzyczne, z czym związane są przygotowania, zakup ubrań, dojazdy ect.

Bezspornym jest, iż koszt utrzymania dziecka nie zamyka się na zapewnieniu mu podstawowych potrzeb, ale rodzice są również obowiązani troszczyć się o duchowy rozwój dziecka (art. 96 kro). Obarczenie wyłącznie matki większymi kosztami związanymi z rozwojem dziecka przy niewątpliwej jej codziennej pieczy i staraniach w ocenie Sądu Okręgowego narusza dyspozycję art. 135§2 kro, który nakazuje zaliczać na poczet kosztów utrzymania dziecka także ten osobisty wkład w jego wychowanie. Podkreślić w tym miejscu trzeba również, iż nauka w szkole (...) nie jest niczym szczególnym, czy nadmiernym w wychowaniu dziecka, gdyż każdy rodzic ma obowiązek w ramach swoich możliwości, wspierać dziecko w rozwijaniu jego zdolności.

W wyniku tych ustaleń, Sąd II instancji uznał, iż podwyższenie wysokości alimentów o kwotę 100 zł miesięcznie tj. do kwoty 600 zł miesięcznie urealni udział pozwanego w zwiększonych wydatkach na utrzymanie dziecka zwłaszcza,

że w chwili wydania niniejszego orzeczenia przed Sądem Okręgowym mija 10 miesięcy od daty wpłynięcia sprawy przed Sąd I instancji, a także mija 1 rok od daty rozstrzygnięcia co do istoty sprawy w poprzednim postępowaniu III RC 1228/14, oraz 4 lata od ustalenia kwoty 500 zł alimentów w wyniku ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w Olsztynie w dniu 17 kwietnia 2012r w sprawie IIIRC 185/12.

W konsekwencji powyższych rozważań Sąd Okręgowy ustalił początek obowiązywania tak ustalonych alimentów na rzecz mał. B. C. na dzień 1 września 2016r tj. od dnia rozpoczęcia nowego roku szkolnego.

Sąd Okręgowy uznał, iż pozwany winien w większym stopniu finansowym dołożyć się do kosztów utrzymania dziecka. Kwota 100 zł podwyższenia wysokości tych alimentów leży w zasięgu jego możliwości zarobkowych, gdyż jak słusznie zauważyła apelująca - pozwany nie ma oprócz mał. powódki oraz dwóch synów, innych dzieci na utrzymaniu, a wskazywane przez niego koszty utrzymania dzieci wychowywanych wspólnie z żoną (których nie jest biologicznym ojcem) nie mogą wyprzedzać obciążającego go obowiązku alimentacyjnego względem własnych dzieci.

W pozostałym zakresie Sąd II instancji uznał żądanie apelacji podwyższenia alimentów do kwoty 850 zł za nadmiernie wygórowane.

Mając powyższe uwadze na podstawie art. 386§ 1 kpc Sąd II instancji orzekł jak w pkt. I oraz II wyroku.

O kosztach sądowych rozstrzygnięto stosownie do treści art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Na podstawie art. 391§1 kpc w zw. z art.100 kpc orzeczono o kosztach procesu za instancję.